

16/12

16/12

Statsminister Erlander riktade vid presskonferensen

i går några irriterade maningar till pressen — i praktiken avsåg de kritik främst av Dagens Nyheter. Han framhöll att man icke borde publicera hemliga aktstycken utan hänsyn till landets intresse, antydande att Dagens Nyheter brutit mot denna självfallna regel.

Uttalandet är oförsynt redan därför att Dagens Nyheter, såsom varje initierad läsare av söndagens artikel om importplanen måste uppfatta, ur sin framställning utslutit de uppgifter som möjligen, särskilt med hänsyn till försvaret, kunde anses skadliga för landet. Endast de upplysningar publicerades som uppenbarligen icke kunde vara farliga — därest man icke anser allt sådant skadligt som leder till obehag för de styrande.

Uttalandet är tyvärr betecknande för den sittande regeringens ovilja mot offentlighet av för statsledningen graverande art. Gång efter annan har det funnits skäl att fastställa att regeringen söker undvika debatt genom att ställa riksdagen och landet inför fullbordade fakta. Tänk er att pressen hade bevarat den tystnad kring frågan om det ryska avtalet, som regeringen funnit och finner lämplig! Vi hade då inte haft någon aning om de metoder genom vilka industrins medverkan framvingades, om de svårigheter som det i närvarande läge erbjuder för Sverige att uppfylla avtalet, om de orimliga konsekvenser som avtalet leder till. I dessa som i andra frågor har regeringen förfarit som en mulen och tredskande skolyngling som först efter långvarigt förhör avger svar — svar som nästan alltid varit komprometterande.

Men uttalandet bör också ställas i relation till regeringens sätt att behandla ömtåliga frågor — då man tror att lösmynthet passar. I december 1946 talade dåvarande handelsministern om nödvändigheten av importreglering; hans förklaring dementerades av finansministern; tre månader senare kom regleringen. Decemberuttalandet var ett landskadligt uttalande — det kunde alla fatta — priset har uppskattats till flera hundra miljoner. Men kritiserades handelsministern därför av sina kollegor? Tvangs han att avgå? Ingalunda; inte en antydning av kritik mot hans uppträdande — eller mot finansministerns dementi — har givits i regeringen eller av regeringspressen. I stället har man priset de personer som så handlat. Systematiskt har medlemmar av regeringen utlämnat uppgifter till den egna pressen som undanhållits andra organ. Det har också ansetts i sin ordning, ty det passar de styrandes avsikter.

Statsministern och den nuvarande regeringen bör helst avhålla sig från maningar av denna art. Statsministern är för obetydlig för att mana. Regeringen har i dessa frågor alltför mycket på sitt samvete — både i fråga om mörkläggning, när det passar, och om lösmynthet när det anses passa — för att imponera. Vi har klart för oss att det är skillnad mellan landets intresse och ministärens bekvämlighet. Och vi har klart för oss att den insikten inte delas av den persongrupp som för tillfället sitter vid makter

Frågan om professor vid Stockholms högskola

i klassisk språkvetenskap och kulturforskning synes nu stå inför sitt reella avgörande. Sätillvida är resultatet tilltalande som Högskolans sannolikt får två professorer, en mera kulturhistorisk och en mera språkvetenskaplig — för den senare har man en enskild donator att tacka. Men ärendets behandling har varit i hög grad betänklig.

Stadsfullmäktige beslöt år 1944 att anslå medel till en professur i "klassisk språkvetenskap och kulturforskning". Då befattningen anslags ledig tillade Högskolans styrelse — i vilken stadsfullmäktige är starkt representerade — orden "med särskild hänsyn till latinska språket". Flertalet sakkunniga gick på en linje enligt vilken en kulturhistoriskt starkt meriterad språkforskare skulle få platsen; inom fakulteten och lärarrådet vann denna uppfattning allmän anslutning. Inom högskolestyrelsen opponerade däremot stadsfullmäktigerepresentanterna, vilka önskade utnämna en förtjänt arkeolog, som av Högskolans övriga myndigheter placerats efter alla medsökande. Dessa representanter hade visserligen varken majoritet eller vetenskaplig auktoritet, men de hade påtryckningsmedel: antingen kunde stadsfullmäktige minska anslagen till Högskolan eller också kunde socialdemokraterna — som tydligen ledde stadsfullmäktigaktionen i denna fråga — förmå regeringen att underkänna ett av styrelsens majoritet fattat beslut. Inför detta hot föll högskolestyrelsen i sin helhet undan, och man skickade ärendet till stadsfullmäktige för att få en tolkning av syftet med professuren. I realiteten innebär detta att man uppgav striden och betäckte reträtten genom en taktik som kunde antas vilseleda personer utan insikt i saken. Ty att stadsfullmäktige skulle säga att de år 1944 menat vad hr Z. Höglund